

Krant van de Taalhuizen in Groningen en Noord-Drenthe

WEEK van Taal

17-22 april 2023

Kom naar het Taalhuis in de Week van Taal

In de Week van Taal zetten alle taalhuizen in de provincie Groningen en Noord-Drenthe de deuren wagenwijd open. Ze tonen met verrassende activiteiten hoe ze mensen helpen en ondersteunen bij laaggeletterdheid.

Foto: Ellen Krulze

Wil jij beter leren lezen of ken je iemand? Kom dan in deze week langs bij een van de Taalhuizen en laat je inspireren. Er zijn Open dagen met makkelijke leesboeken, een brievenwasserette voor moeilijke brieven of een kookworkshop voor ouders en kinderen. De mensen van het Taalhuis staan voor je klaar en helpen je verder met advies of een cursus. Zo gaan we laaggeletterdheid tegen.

In deze krant vind je het hele programma en lees je interviews met deelnemers van het Taalhuis en de mensen die hen helpen en begeleiden. Ze laten zien hoe fijn het is als je hulp vraagt als je moeite hebt met lezen, schrijven, rekenen of werken met de computer.

Taalhuizen vind je in de hele regio Groningen en Noord-Drenthe, meestal in de bibliotheek. Dus altijd in de buurt. Je kunt er begeleiding krijgen in lezen en schrijven of een cursus volgen. De hulp is gratis.

Verrassende activiteiten

Er zijn tijdens de Week van Taal allerlei leuke activiteiten. Zo kun je kookworkshops volgen, het Escape-kofferspel spelen, een VR-bril opzetten en zelf laaggeletterdheid ervaren, de collectie boeken in eenvoudige taal doorbladeren of een praatje maken met deelnemers en vrijwilligers.

Brievenwasserette

De Taalhuizen organiseren ook een brievenwasserette: organisaties kunnen hun brieven in de wasmand in het Taalhuis doen en laten onderzoeken op leesbaarheid.

Voor iedereen

De activiteiten tijdens de Week van Taal zijn voor iedereen toegankelijk dus kom ook en neem je vrienden, familieleden of collega's mee.

Programma

Ieder Taalhuis biedt in de Week van Taal een eigen programma aan. Een overzicht is te vinden op tijdvoorhettaalhuis.nl.

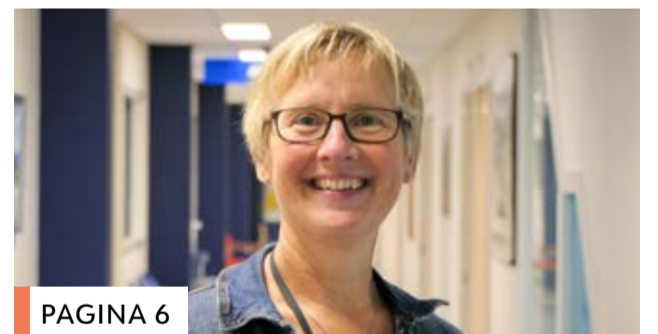

PAGINA 2

Cor

> deelnemer Taalhuis Stadskanaal

Lang verzon hij smoesjes om te verbloemen dat hij moeite had met lezen en schrijven. Nu wordt hij door vrijwilligster Alma begeleid en is hij zijn schaamte te boven. Lees zijn indrukwekkende verhaal in deze krant.

PAGINA 6

Marijke Greijdanus

> Wilhelmina Ziekenhuis Assen

Het WZA is heel bewust bezig om patiënten die moeite hebben met lezen, schrijven of digitale vaardigheden extra aandacht te geven. Marijke, adviseur patiëntencommunicatie bij het WZA, vertelt hoe ze dat aanpakken.

PAGINA 7

Roelie Schipper en Suzan Docter

> Taalhuis medewerkers

Roelie en Suzan houden iedere week spreekuur op locatie. Als je bij ze langskomt, luisteren ze goed naar jouw verhaal en helpen je dan verder. Hier vertellen ze hoe ze dat doen.

www.tijdvoorhettaalhuis.nl

Schaam je niet en zoek hulp

Cor is sinds een jaar deelnemer bij Taalhuis Stadskanaal. Lang verzon hij smoesjes om te verbloemen dat hij moeite had met lezen en schrijven. Nu wordt hij door vrijwilligster Alma begeleid en is hij zijn schaamte te boven. Lees zijn indrukwekkende verhaal.

Hoe het begon

“Bijna een jaar ben ik nu bij het Taalhuis en als je mij een jaar geleden had verteld wat ik nu allemaal doe, had ik dat nooit geloofd. Ik ben als kind veel ziek geweest, waardoor ik veel afwezig was van school. Omdat ik er niet vaak was en omdat ik scheel keek, werd ik erg gepest.

Ik vond het door mijn slechtheid moeilijk om te schrijven en leerlingen en leraren maakten me daar belachelijk mee. Ik vond school daarom vreselijk en ik meldde me altijd ziek of ging spijbelen. Leraren deden mij na als ze met hun rug naar me toe stonden en de hele klas lachte mij dan uit. Ik heb veel eenzame jaren gehad als ik in mijn eentje ging spijbelen.”

Schoolreisje

“Toen ik op schoolreisje was op Ameland wilde ik zo graag naar huis, dat ik 's ochtends vroeg weg ben gegaan zonder iets te zeggen. Ik had een krantenwijk om een brommer te kunnen kopen en heb geld opgenomen om met de boot en het OV terug naar huis te kunnen gaan. School dacht natuurlijk dat ik nog op dat eiland was, maar ik was slimmer dan zij. Pas 's avonds hadden ze door dat ik er niet meer was. Dat zegt denk ik ook wel genoeg.”

‘Ik had nooit durven dromen dat ik laatst een bloemetje voor mijn moeder kocht en zelf iets op het kaartje heb kunnen zetten zonder spelfouten.’

Smoesjes

“Op mijn 15e ben ik van school gegaan. In de jaren daarna bedacht ik veel smoesjes om niet te hoeven toegeven dat ik niet kon schrijven. Zodra ik iets moest opschrijven, had ik last van mijn pols of zei ik dat ik slechtheid was.

Als het te dichtbij kwam, meldde ik me ziek of nam ik zelfs ontslag. Ik leerde leugentjes om bestwil te vertellen, zodat ik niet hoefde te zeggen hoe het echt zat. Als ik bij de bloemist een bloemetje voor mijn ouders kocht, vroeg ik aan de bloemist of zij er even wat op wilden schrijven. Ik had nooit durven dromen dat ik laatst een bloemetje voor mijn moeder kocht en zelf iets op het kaartje heb kunnen zetten zonder spelfouten.”

Niemand heeft het ooit gevraagd

“In al die jaren heeft nooit iemand mij gevraagd of ik eigenlijk wel kon schrijven. Niet op mijn werk, maar ook niet bij de zorg die ik kreeg. Ik denk ook niet dat

Cor leert met hulp van Alma op de computer te werken.

ze wisten dat ik daar hulp bij kon krijgen. Tot ik mijn bankoverschrijving opstuurde naar de ING en het niet van mijn rekening werd afgeschreven. Ik belde naar de ING om te vragen of het goed was gekomen. De medewerkster vroeg toen aan mij ‘Meneer, mag ik u een vraag stellen?’ ‘Heeft u misschien moeite met schrijven?’ Ik weet het nog precies. Ik zei dat dat inderdaad zo was en ze vertelde mij dat er een Taalhuis in Stadskanaal was waar ik wel hulp kon krijgen. Ik heb direct gebeld en toen is het allemaal begonnen.”

Ik wist niet dat ik dit zou kunnen

“In het begin vond ik het wel lastig. Je voelt je niet volwaardig. Je bent 54 en je kunt niet schrijven. Je bent net een kleuter. Je voelt je zo klein. Daar ben ik overheen gestapt, want ik dacht ‘nu ben ik hier en heb ik hulp gezocht dan moet ik ook doorgaan’. Natuurlijk gaat het leren met vallen en opstaan. Ik moet het zelf doen, maar Alma (vrijwilliger) helpt mij bij hoe ik het moet doen. Alma stelt mij gelukkig altijd op mijn gemak. Ze oordeelt niet en ik durf haar alles te vertellen. Samen met Alma leer ik ook op de computer te werken, omdat ik uiteindelijk wil kunnen internet-bankieren. Nu bel ik vaak nog met de ING om te vragen of het bedrag wel naar het goede rekeningnummer is overgemaakt. Maar daarvoor wil ik eerst nog veel oefenen op de computer.

Ik ben nog bezig om een computer te krijgen, maar tot die tijd mag ik ook thuis de laptop van de bibliotheek lenen. Thuis kijk ik nu ook vaak naar muziekfilmpjes, ik wist helemaal niet dat dat kon. Ik hoef nu ook niet meer een hele dag te wachten op een pakketje, maar ik kan zelf bekijken hoe laat mijn pakketje aankomt.”

Als ik het kan, kan jij het ook!

Toen ik bij het Taalhuis kwam dacht ik ‘Ik wil en zal een brief sturen’. Vorige week heb ik voor het eerst een e-mail gestuurd. Naar mijn broer. Hij stuurde terug dat hij trots op me was. Dat deed me wel heel veel. Ik heb zoveel aan het Taalhuis gehad. En als ik het kan, dan kunnen anderen het ook. Ik hoop dat veel meer Corren en Corries zich aanmelden. Ik zou willen zeggen ‘schaam je niet en zoek hulp.’ Het heeft mij zoveel opgeleverd en dat gun ik anderen ook.

‘Respect voor Cor dat hij deze stap heeft gezet’

Alma is vrijwilliger bij Taalhuis Stadskanaal. Ze begeleidt mensen die moeite hebben met lezen, schrijven of digitale vaardigheden. Vorig jaar ontmoette ze Cor. Het klikte en nu motiveren ze elkaar.

“Toen ik Cor leerde kennen vond ik dat wel een beetje spannend. Je bent toch benieuwd of het klikt. Maar Cor had direct zo iets ontwapenends. Hij stelde zich snel open naar mij en ik naar hem. Dat is de basis geweest om met elkaar te gaan werken.

Doordat we elkaar goed leerden kennen, weet ik ook goed wat hij wil. Soms is Cor een beetje ongeduldig en wil hij te snel en te veel. Dan doen we even een stapje terug. Het is heel leuk om met Cor te werken. Hij pakt direct op wat ik hem aandraag.

Cor heeft in een half jaar al zoveel geleerd. Dat maakt het ontzettend leuk. Dat hij zo gemotiveerd is, motiveert mij ook weer. Ik hoop dat ik een beetje heb kunnen helpen, maar uiteindelijk doet hij het zelf. Ik heb ontzettend veel respect voor Cor dat hij deze stap gezet heeft. Hij kan nu weer meedoen in de maatschappij en hij weet veel beter welke mogelijkheden er zijn. Dat maakt mij zo ontzettend trots.

Ik vind het belangrijk dat het altijd mogelijk moet zijn voor mensen om mee te doen. Cor is slim zat, hij heeft gewoon pech gehad. Nu is er een wereld voor hem opengegaan. En voor mij. Dat ik daaraan heb kunnen bijdragen, maakt het werk zó dankbaar.”

'Ik kan nu een boek voorlezen aan mijn zoontje'

Ricardo Haak uit Midwolda werkt in de groenvoorziening, hij is 26 jaar. Sinds enige tijd gaat hij elke week naar Kees Roseboom, vrijwilliger bij het Taalhuis in Winschoten. In de Klinker in Winschoten waar dit Taalhuis gevestigd is, komen zij samen. Kees helpt Ricardo met lezen en schrijven.

Korte zinnen kan Ricardo prima lezen. Hij typt wel wat kleine berichten via Whatsapp naar vrienden of zet weleens iets op Facebook. Met korte, simpele teksten heeft hij geen moeite. Het lezen van brieven, contracten of andere lange teksten gaat hem niet zo gemakkelijk af. Hij kan wel een straatnaam of het weerbericht lezen, omdat dit korte teksten zijn.

In zijn werk ondervindt Ricardo weinig problemen. Hij is veel buiten aan het werk en fietst veel kilometers door Oost-Groningen voor zijn woonwerk-verkeer. Waarschijnlijk kan hij binnenkort zijn rijbewijs halen, want hij kon het theorie-examen mondeling afleggen en mag al snel afrijden. Geheel zelfstandig in het leven staan lukt nu niet. Hij komt in de problemen als hij lange zinnen en verhalen moet lezen in zijn privé-situatie. Een salarisstrook of een contract lezen dat gaat niet. De woorden zijn voor hem ingewikkeld of de zinnen te lang.

Samen lezen

Het liefst zou hij een boek voorlezen aan zijn zoon of wat meer zelfstandig beslissingen kunnen nemen als hij meer van een onderwerp weet. Op het werk kwam hij Jint tegen. Jint Hoeksema werkt als Taalhuiscoördinator in de provincie Groningen. Zij vertelde op het werk van Ricardo over hulp bij lezen en schrijven. Ricardo nam meteen het initiatief en maakte snel een afspraak bij de bibliotheek in Winschoten. Nu is hij er wekelijks te vinden bij vrijwilliger Kees en gaan ze samen lezen. Ricardo: "Ik wil graag mijn zoontje van 4 jaar voorlezen. Ik kan wel lezen, maar het is best moeilijk. Nu ik bij het Taalhuis kom leer ik vloeiender lezen. Als ik dat eerder had geweten, was ik twee jaar eerder naar het Taalhuis gegaan."

Ricardo Haak

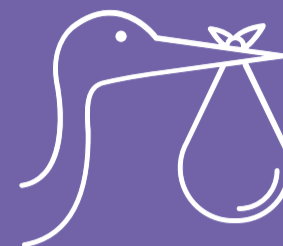
Zijn zelfvertrouwen groeit

Samenwonen met zijn vriendin en kind brengt verantwoordelijkheden mee voor Ricardo. Er is nu hulp en er zijn instanties betrokken bij het gezin. Er zijn zaken die hij zelf niet kan regelen, omdat hij er zelf niet uitkomt. Ricardo wil een goed voorbeeld geven en zijn zoon in de toekomst graag helpen met het huiswerk van school. Nu hij meer leest en opdrachten maakt met Kees groeit zijn zelfvertrouwen. Hij kan zelfstandiger worden. Dat hoeft niet meteen van de ene op de andere dag, maar het is wel fijn om samen te werken aan een mooie toekomst. Ricardo begrijpt nu beter wat er in een tekst staat.

Kom ook langs bij het Taalhuis

Wil je ook hulp bij lezen en schrijven? Kom eens langs bij het Taalhuis! Op tijdvoorhettaalhuis.nl vind je een Taalhuis bij jou in de buurt. De hulp is gratis.

Taaltesters en geboortekaartjes bij gemeente Midden Groningen

Om medewerkers meer in begrijpelijke taal te laten schrijven hebben ze bij de gemeente Midden-Groningen enkele originele acties bedacht. Manon Bueving, communicatieadviseur bij de gemeente, vertelt.

"Veel medewerkers wisten niet dat zoveel inwoners in de gemeente moeite hebben met lezen en schrijven. Het gaat om duizenden mensen. Ze hebben soms problemen met het begrijpen van onze brieven, en ervaren schaamte en stress hierover. Dat besef is misschien wel het belangrijkste wat we onze medewerkers wilden meegeven."

"Samen met het Taalhuis zijn we daarom begonnen met die bewustwording. We organiseerden bijeenkomsten hierover en gingen bij alle teams langs. We hebben ook een werkgroep Begrijpelijke taal en schrijfcoaches die kunnen helpen om teksten begrijpelijker te maken. We geven wekelijks taaltips en organiseren nu voor de derde keer de competitie 'De Beste Brief van Midden-Groningen'. In deze competitie zoeken we naar de duidelijkste brief in de gemeente."

Lydia Russchen - Taalhuis Midden-Groningen (links) en Manon Bueving (rechts)

"2022 was voor ons een echt actiejaar. Heel leuk was de actie om B1 geboortekaartjes te verspreiden over alle afdelingen en locaties. Hiermee wilden we laten weten dat we zoveel mogelijk op B1-niveau schrijven. B1 niveau is een tekst die voor de meeste mensen toegankelijk en begrijpelijk is. 'Wij hopen dat B-1 mag uitgroeien tot een kind van iedereen,' stond er daarom op het kaartje. We zijn op de locaties langsgedaan om het gesprek hierover aan te gaan. Dat leverde heel veel leuke en positieve reacties op."

"In samenwerking met het Taalhuis hebben we nu ook een groep vrijwillige Taaltesters. Een paar keer per jaar test een groep Taaltesters een tekst op begrijpelijkheid. Zo hebben we een vragenlijst voorgelegd. Met de tips van de taaltesters is deze flink verbeterd. Dus daar gaan we zeker mee door. Wat lastig blijft zijn bijvoorbeeld teksten zoals beschikkingen, daarin zit veel verplichte juridische informatie. Daar hebben we dit jaar daarom een thema van gemaakt. Zo blijven we begrijpelijke taal constant onder de aandacht brengen."

Ontdek de computer en het internet

Kun je hulp gebruiken bij werken op de computer? Met de cursus Klik&Tik leer je werken met computers en internet. Je kunt de cursus zelf vanuit huis doen of onder begeleiding in de bibliotheek. Ria Muller van Biblionet vertelt.

"Mensen komen binnen bij Klik&Tik met veel verschillen in achtergrond en doelen. Zo was er een echtpaar dat het best wel lastig vond om te beginnen. We hebben toen afgesproken dat ze vijf keer zouden proberen om te kijken of het wat voor ze was. De vijfde les hebben ze toch een eigen laptop gekocht. Ze hebben geleerd om te mailen met hun

kleindochter wat ze zo graag wilden en waren daar zo dankbaar voor. Zo zie je ook dat veel mensen met zoveel angst binnenkomen om de wereld van het internet te ontdekken, maar dat wij proberen die angst juist weg te nemen.

Je kunt bij ons op je eigen tempo leren met begeleiding. Je werkt in een veilige omgeving, dus er is ook ruimte om fouten te maken. Daardoor bieden we de mogelijkheid aan mensen om mee te draaien in de maatschappij. Ik vind het vooral leuk dat mensen angstig binnen kunnen komen en zo enthousiast weer weggaan en er écht wat aan hebben gehad. Dat ik ze jaren later tegenkom en ze nog steeds weten wat ze hebben geleerd en dat in de praktijk brengen. Dat is het allermooiste van mijn werk."

Gemeente Aa en Hunze

Taalhuis Gieten

> Dinsdag 18 april van 16.30-18.30 uur in de bieb(tuin).

Gezond en lekker eten heeft alles te maken met lezen en rekenen

Het Taalhuis Aa en Hunze en Wereldse Smaak organiseren een interactieve lezing over hoe belangrijk taal (en rekenen) is bij (gezond en verantwoord) koken.

Gemeente Stadskanaal

Taalhuis Stadskanaal

> Dinsdag 18 april van 13.00-15.30 uur

Kijkje in de wereld van een laaggeletterde

Introductie: Presentatie over het Taalhuis met een taalambassadeur

Carrousel: Escapekoffer / VR brillen / Innofest filmpjes / Speeddaten met laaggeletterden of in gesprek met ...

Afsluiting: De kloof inzichtelijk maken in over de streep.

Gemeente Oldambt

Taalhuis Winschoten

> Donderdag 20 april van 15.00-17.00 uur

Kijkje in de wereld van een laaggeletterde

Introductie: presentatie over het Taalhuis met een taalambassadeur.

Carrousel: VR brillen / Innofest filmpjes / Speeddaten met taalambassadeurs of in gesprek met ... / Vrouwengroep / Leestafel makkelijk lezen

Afsluiting: Netwerken met een borrel.

> Woensdag 19 april van 15.00-17.00 uur

Kookworkshop ouder en kind

Gemeente Westerkwartier

Taalhuis Leek

> Dinsdag 18 april van 15.00-17.00 uur

Open dag Taalhuis Leek

- Kookworkshop voor ouders en kinderen (15.15-16.30 uur)
- VR brillen / Escape koffer
- Leestafel 'makkelijk lezen boeken'

Taalhuis Marum

> Donderdag 20 april van 15.00-17.00 uur

Open dag Taalhuis Marum

- Kookworkshop voor ouders en kinderen (15.15-16.30 uur)
- VR brillen / Escape koffer
- Leestafel 'makkelijk lezen boeken'

Taalhuis Zuidhorn

> Donderdag 20 april van 15.00-17.00 uur

Open dag Taalhuis Zuidhorn

- Kookworkshop voor ouders en kinderen (15.15-16.30)
- VR brillen / Escape koffer
- Leestafel 'makkelijk lezen boeken'

Taalhuis Grootegast

> Woensdag 19 april van 15.00-17.00 uur

Open dag Taalhuis Grootegast

- Kookworkshop voor ouders en kinderen (15.15-16.30 uur)
- VR brillen / Escape koffer
- Leestafel 'makkelijk lezen boeken'

Gemeente Groningen

Taalhuis Haren

> Donderdag 20 april van 12.00-14.00 uur

- Samen lezen met je kind - Waarom is dat belangrijk?
- Rondleiding: Wat heeft de bibliotheek te bieden?

Taalhuis Selwerd

> Dinsdag 18 april van 10.00 en 12.00 uur

Open dag

- Een vrijwilliger vertelt over zijn werkzaamheden bij het Taalhuis
- De stagiaires van de opleiding interculturele opvoedcoach gaan een activiteit organiseren voor ouders en kinderen
- Activiteit over hoe het is/voelt als je niet (goed) kunt lezen (i.c.m. met Haren)
- Poppenkast voor de kleintjes
- Tafel met makkelijk leesboeken, folders over het taalhuis, enz.

Taalhuis De Wijert

> Dinsdag 18 april van 14.00-16.00 uur

Open dag

- Een vrijwilliger vertelt over zijn werkzaamheden bij het Taalhuis
- De stagiaires van de opleiding interculturele opvoedcoach gaan een activiteit organiseren voor ouders en kinderen
- Activiteit over hoe het is/voelt als je niet (goed) kunt lezen (i.c.m. met Haren)
- Poppenkast voor de kleintjes
- Tafel met makkelijk leesboeken, folders over het taalhuis, enz.

Taalhuis Vinkhuizen

> Maandagmiddag 17 april 13.00 uur

Lezen is leuk!

Voorleesactiviteit van deelnemers van het Taalhuis aan kinderen van de onderbouw van de Vensterschool. *Locatie:* Vensterschool en Forum Vinkhuizen aan de Siersteenlaan en het is een besloten activiteit.

Taalhuis Oosterpark

> Woensdag 19 april 9.30-12.00 uur

Workshop "Maak je eigen rap met de stadsrapper". In samenwerking met

deelnemers van het Taalhuis. Het is een open activiteit, dus gasten zijn welkom.

Er wordt ook een podcast van gemaakt. *Locatie:* Leger des Heils - Dirk Huizingastraat 17 Groningen.

Taalhuis Lewenberg

> Donderdag 20 april van 14.00-16.00 uur

Open dag

- *VR bril:* met de VR bril op je hoofd leef je even het leven van iemand die moeite heeft met de basisvaardigheden.
- In gesprek gaan met een taalambassadeur.
- Mogelijkheid om de schat aan materialen te kunnen bekijken.
- Het is een open activiteit, dus iedereen is welkom.

Locatie: Forum bibliotheek Lewenberg (Het Dok) - Kajuit 4 Groningen

Taalhuis Beijum

> Dinsdag 18 april van 9.30-16.00 uur

Open dag

Er is een leestafel ingericht, koffie/thee en iets lekkers. Daarnaast zijn er voor de bezoekers activiteiten: meedoen met het taalhuisommetje, meedoen met de krant-leesgroep, meedoen met de 1 op 1 lessen. Zo ervaren de doorverwijzers wat het Taalhuis doet voor de mensen die ze doorverwijzen.

Gemeente Het Hogeland

Taalhuizen Bedum/Uithuizen

> Bedum:

vrijdag 21 april van 18.00-20.00 uur

> Uithuizen:

woensdag 19 april van 15.00-17.00 uur

Heel Het Hogeland kookt

- Wie kookt de beste Groningse mosterdsoep van Het Hogeland?
- Kook jij de lekkerste soep voor weinig geld? *Doe je mee?* Schrijf je in met het formulier in het Taalhuis. Dan krijg je een potje mosterd. Kook thuis je soep. Kom met je soep naar de jury. De makers van de goedkoopste en lekkerste mosterdsoep winnen een mooie prijs. www.heelhethogelandkookt.nl *Wil je niet koken?*

Kom dan proeven in de bibliotheek.

Lees het recept, proef de soep en kijk mee met de jury.

www.heelhethogelandkookt.nl

Je vindt het programma ook op tijdvoorhettaalhuis.nl

Gemeente Midden-Groningen

Taalhuis Hoogezand

> Maandag 17 april van 10.00-15.30 uur

Wereld van Voeding

Recepten lezen, gezonde voeding voor het brein, streekgerechten, wereldgerechten.

Taalhuis Muntendam

> Dinsdag 18 april van 11.00-12.00 uur

In gesprek met een Taalambassadeur

Taalhuis Siddeburen

> Dinsdag 18 april van 14.00-15.00 uur

In gesprek met een Taalambassadeur

Gemeente Tynaarlo

Taalhuis Zuidlaren

> Dinsdag 18 april van 14.00-17.00 uur

Open Dag in de bibliotheek van Zuidlaren.

- Het Escapekofferspel spelen, een VR-bril opzetten, de collectie boeken in eenvoudige taal doorbladeren, een praatje maken met deelnemers/vrijwilligers, een Hollands hapje & drankje nuttigen en er is een nostalgische verrassingsactiviteit.

Gemeente Westerwolde

Taalhuis Ter Apel

> Maandag 17 april van 10.00-12.00 uur

- Samenkomst met eten
- Sportactiviteit

Taalhuis Bellingwolde

> Maandag 17 april van 13.30-15.30 uur

- Samenkomst met eten
- Sportactiviteit

Gemeente Noordenveld

Taalhuis Roden

> Woensdag 19 april van 15.30-17.30 uur

Open dag Taalhuis Roden

- VR brillen / Escape koffer
- Leestafel 'makkelijk lezen boeken'

Gemeente Eemsdelta

Taalhuis Appingedam

> Dinsdag 18 april van 10.00-11.30 uur

Open dag Taalhuis (een kijkje in de keuken)

Deelnemer en vrijwilliger aan het werk zien.

Taalhuis Delfzijl

> Woensdag 19 april van 10.00-11.30 uur

Open dag Taalhuis (een kijkje in de keuken)

Deelnemer en vrijwilliger aan het werk zien.

Taalhuis Loppersum

> Woensdag 19 april van 14.00-15.30 uur

Open dag Taalhuis (een kijkje in de keuken)

Deelnemer en vrijwilliger aan het werk zien.

Gemeente Assen

Taalhuis Assen

> Dinsdag 18 april van 10.00-12.00 uur

Training Herkenning en Doorverwijzen met ervaringsdeskundige; besloten bijeenkomst op inschrijving voor buurtteam medewerkers/ vrijwilligers van Welzijnsorganisatie Vaart Welzijn.

> Donderdag 20 april 11.00-13.00 uur

Inkijk en meedoen Taalcafé; Presentatie Laaggeletterdheid/Taalhuis, ervaringsdeskundige, informele lunch; besloten bijeenkomst op inschrijving; voor Raadsleden gemeente Assen.

> Donderdag 20 april van 14.00-16.00 uur

Training Herkenning en Doorverwijzen met ervaringsdeskundige; besloten bijeenkomst op inschrijving voor buurtteam medewerkers/ vrijwilligers van Welzijnsorganisatie Vaart Welzijn.

Gemeente Veendam

Taalhuis Veendam

> Donderdag 20 april vanaf 10.00 uur

- Koffie met lekkers en een Kahootquiz van Jeroen.
- Daarna is er een Letterbingo. We bieden daarbij informatie over welke mogelijkheden Oefenen.nl biedt en welke cursussen/workshops zijn er?

Gemeente Pekela

Taalhuis Oude Pekela

> Dinsdag 18 april vanaf 10.00 uur

- Koffietafel met wat lekkers en letterbingo (met prijsjes... jawel...)
- Welke mogelijkheden biedt Oefenen.nl en welke cursussen/workshops zijn er?

Wie kookt de beste mosterdsoep?

De Taalhuizen in het Hogeland organiseren tijdens de Week van Taal een wedstrijd 'Kook de beste Groningse mosterdsoep.' Op meerdere locaties wordt soep gekookt. Sandra Middel is begeleider en vertelt.

"We willen met deze wedstrijd aandacht vragen voor lekker en gezond koken als je een klein budget hebt. Ik werk voor Mensenwerk Hogeland en we willen samen met onder andere het Taalhuis vaker kookworkshops 'Koken binnen je budget' gaan organiseren. Het is best moeilijk om in een gezonde maaltijd te voorzien als je al moeite hebt om rond te komen. We gebruiken het kookboek 'Samen koken in het Hogeland' dat door de gemeente wordt uitgedeeld. We hopen dat veel mensen zich gaan aanmelden tijdens de Week van Taal. Dus kom allemaal en breng ook je eigen mosterdsoep mee. Je kunt een prachtige prijs winnen!"

Luister naar de Taalhuis - podcast

Iedereen die wel wat hulp kan gebruiken bij lezen, kan voor vragen naar het Taalhuis. Heel handig, want goed lezen is best lastig. Maar wat gebeurt er allemaal in het Taalhuis? Je hoort verhalen in de Taalhuis podcast.

Lees!

Het thema van deze 'Week van Taal' is 'Lees!' In deze podcast hoor je daarom mensen van de Meeleesclub in Winsum.

De meeleesclub in de podcast

Een meeleesclub is een groep mensen die in het Taalhuis samen een boek lezen.

"We luisteren en lezen."

"De mevrouw van de bibliotheek leest voor en dan lezen wij mee."

"En dan praten we over wat we lezen."

"Het is heel gezellig!"

Scan en luister

Scan de QR-code hiernaast en luister naar deze podcast. Tijd voor het Taalhuis!

'We willen dicht bij onze patiënten staan'

Het Wilhelmina Ziekenhuis Assen is heel bewust bezig om patiënten die moeite hebben met lezen, schrijven of digitale vaardigheden extra aandacht te geven. Marijke Greijdanus, adviseur patiëntcommunicatie vertelt hoe ze dat aanpakken.

Marijke Greijdanus

Hoe het begon

Het is voor de meeste mensen een herkenbaar beeld: je wordt verwacht in het ziekenhuis voor een afspraak en krijgt een brief met instructies. Een brief vol met informatie over waar je moet zijn en hoe je jezelf moet voorbereiden. Best lastig om dat duidelijk op te schrijven. Dat is waar Marijke Greijdanus zich dagelijks mee bezighoudt. Als adviseur patiëntcommunicatie denkt ze mee met artsen en verpleegkundigen over hoe ze medische informatie helder kunnen overbrengen. Marijke: "Dat begint met het vermijden van moeilijke woorden. Schrijf niet 'recovery' maar 'uitslaapkamer'. Beschrijf kort en stap-voor-stap wat er gebeurt als je bijvoorbeeld je amandelen laat knippen, in een logische volgorde en in heldere taal. Hou het kort, zet het belangrijkste bovenaan en gebruik een prettige toon. Voor heel veel mensen is een bezoek aan het ziekenhuis spannend, we willen ze daarom vriendelijk benaderen."

Herkennen van laaggeletterdheid

Een ziekenhuis is een wereld op zich. Verpleegkundigen en specialisten weten precies de weg, maar voor bezoekers is het vaak een doolhof. Voor laaggeletterden geldt dat al helemaal. Bij welke balie moet ik me melden en waar moet ik dan naartoe? Herkennen balie medewerkers en verpleegkundigen mensen die hier moeite mee hebben? En kunnen ze mensen extra hulp bieden bij het vertalen van alle medische instructies in begrijpelijke termen?

Marijke vertelt dat het ziekenhuis een aantal jaren geleden begonnen is om juist voor deze zaken meer aandacht te hebben. "Samen met het Taalhuis in Assen en Pharos (het landelijk expertisecentrum voor het terugdringen van gezondheidsverschillen) zijn we begonnen met een bijeenkomst 'Taal maakt gezonder' voor WZA-medewerkers. Zodat onze medewerkers zich meer bewust zijn van het probleem. Maar zich ook realiseren dat moeite met lezen of schrijven kan

betekenen dat het ook moeilijk is om de juiste beslissingen te nemen als het gaat om de gezondheid. Er waren ervaringsdeskundigen, de taalambassadeurs, die vertelden over situaties in het ziekenhuis die voor hen moeilijk zijn. Vervolgens heeft een eerste groep van 60 (gespecialiseerd) verpleegkundigen een training gevolgd in het herkennen van laaggeletterdheid en hoe je dit onderwerp kunt bespreken met je patiënten. Welke mogelijkheden heb je om ervoor te zorgen dat de patiënt de vragenlijst wel kan invullen, of dat de medicatie wel goed wordt ingenomen?"

Bespreekbaar maken

"In het WZA is ondertussen een werkgroep Laaggeletterdheid opgericht waarin we dankzij het Taalhuis, korte lijnen hebben met de taalambassadeurs. Zo kunnen we alle dingen die we bedenken eerst met hen bespreken. Waar we naar toe willen is dat er bij ieder anamnese-gesprek – ja daar heb je weer zo'n term, ik bedoel dus het eerste gesprek in het ziekenhuis – standaard aandacht is voor mogelijke problemen in het begrijpen van informatie. Dit is belangrijk om goede zorg te kunnen verlenen. En vergeet niet dat het ook ziekenhuismedewerkers werk scheelt als je elkaar beter begrijpt."

Beeldbellen

Steeds vaker wordt ook in de medische wereld digitale communicatie gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan het medisch patiëntendossier. In het patiëntendossier staat je ziektegeschiedenis maar ook je afspraken en de uitslagen van onderzoeken. Maar de toegang, je moet inloggen met DigiD, is voor heel veel mensen een struikelblok. Ook hiervoor is bij het Wilhelmina Ziekenhuis Assen speciale aandacht. Marijke: "Veel mensen vinden dat ingewikkeld dus we proberen dat dan heel goed uit te leggen, ook met filmpjes. Via het Taalhuis in Assen kunnen we onze patiënten ook de training Digivitaler aanbieden. Waarin ze leren hoe ze medische websites of apps veilig kunnen gebruiken."

"Het directe contact met de mensen van het Taalhuis is voor ons dus heel belangrijk. We weten elkaar te vinden. Daarnaast gebruiken we in de communicatie met patiënten de BeterDichtbij-app. Dat is een app waarmee je snel en laagdrempelig antwoord kan krijgen op vragen die je hebt voor of na een afspraak. Handig omdat je heel direct contact kunt hebben met een medewerker, arts of zorgverlener van de afdeling waar je onder behandeling bent. De informatie die je uitwisselt komt ook in je medisch dossier. Je kunt met de app spraakberichten sturen, en je kunt 'm ook gebruiken bij het beeldbellen. Dit is heel handig als je moeite hebt met lezen en schrijven."

Ik word gezien

Voor dit gebruik moet de BeterDichtbij-app natuurlijk wel veilig zijn en daarom moet je inloggen met een wachtwoord. En als mensen dit lastig vinden? Marijke tot slot: "Ook dit kun je leren in de (gratis) training Digivitaler van het Taalhuis in Assen, de BeterDichtbij-app kennen ze daar goed. We doen dit omdat we als ziekenhuis dicht bij onze patiënten willen zijn, ze het gevoel willen geven dat je een verpleegkundige of een arts direct kunt benaderen en dat je elkaar begrijpt. Dat je als patiënt denkt 'ik word gezien', ook als ik moeite heb met lezen of schrijven."

Taal op de werkvloer

Wat kan je als werkgever doen?

Lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden noemen we basisvaardigheden. Heb je klanten of medewerkers die moeite hebben met taal? Of met rekenen en digitale vaardigheden? En vraag je jezelf af wat je daar als werkgever aan zou kunnen doen?

Met al deze vragen kun je als werkgever terecht bij VNO-NCW MKB Noord. Daar werkt Gemma Groot Koerkamp als Aanjager Geletterdheid Werknemers. Ze ondersteunt werkgevers die de basisvaardigheden van hun werknemers willen verbeteren. Want dat is ook goed voor een bedrijf. Denk bijvoorbeeld aan minder ziekteverzuim en hogere productie. Gemma werkt vanuit het Plan van Aanpak Laaggeletterdheid arbeidsmarktregio Groningen en het actieplan Taal Werkt! Ze adviseert over scholing, subsidies en de mogelijkheden van een Taalhuis.

Gemma werkt voor de hele provincie Groningen en de vier Drentse gemeenten Aa en Hunze, Assen, Noordenveld en Tynaarlo.

"Als medewerkers hun vaardigheden bijspijkeren, krijgen zij meer zelfvertrouwen en nemen ze meer initiatief. Ze zijn dan ook meer betrokken bij hun werk. Ze durven meer vragen te stellen en gaan meepraten. Vaak verbetert daardoor ook de sfeer op de werkvloer. Ik help werkgevers in de arbeidsmarktregio Groningen graag om hiermee aan de slag te gaan."

Neem contact op met Gemma voor vragen, advies en hulp:

✉ grootkoerkamp@vnoncw-mkbnoord.nl

☎ 06 47 89 40 08

Tips voor werkgevers

- Herken en erken medewerkers met beperkte basisvaardigheden
- Maak moeite met lezen en schrijven bespreekbaar
- Organiseer scholing of verwijs door naar het Taalhuis
- Maak intern afspraken over structurele aandacht en aanpak

En natuurlijk: communiceer zelf duidelijk en begrijpelijk!

Voor meer info:
Kijk op Taalwerkt.nl

Bij het Taalhuis kun je zo naar binnen lopen

Roelie Schipper (links) en Suzan Docter (rechts)

Roelie Schipper en Suzan Docter werken bij het Taalhuis. Ze houden iedere week spreekuur op locatie, meestal is dat in de bibliotheek in het dorp of in de wijk. Als je bij ze langskomt, luisteren ze goed naar jouw verhaal en helpen je dan verder. Hier vertellen ze hoe ze dat doen.

Roelie is coördinator van het Taalhuis in Zuidhorn en Grootegast. Ze doet dit nu meer dan zes jaar en heeft in die tijd veel mensen geholpen met lezen, schrijven of werken met de computer. Eerder was ze docent bij het Alfa-college. Grootegast was in de regio een van de eerste dorpen met een Taalhuis.

Diploma halen

Roelie: "Veel mensen komen met iemand mee, want het is soms best moeilijk om de stap naar het Taalhuis te zetten. Ik stel ze dan op hun gemak en luister heel goed naar hun vraag. Bij het Taalhuis werken vrijwilligers die je verder kunnen begeleiden. Ik bedenk dan wie iemand het best zou kunnen helpen. Je moet een beetje bij elkaar passen. Zo is er nu een deelnemer die werkt in de zorg. Zij wil een diploma halen en moet daarvoor verslagen schrijven, wat ze moeilijk vindt. Ze wordt nu begeleid door een echtpaar: een vrijwilliger en zijn vrouw die ook in de zorg werkt. Zij kan dan ook bij inhoudelijke vragen over de zorg ondersteunen. Dat werkt heel goed en dat vind ik prachtig om te zien."

Zo kom je verder

Suzan werkt als coördinator in de Taalhuizen in Leek, Marum en Noordenveld. Daarnaast is ze één dag per week docent NT-1 en inburgering bij het Alfa-college. Suzan: "Mensen willen zich gewaardeerd voelen. Daarom is het heel belangrijk dat ze begeleid worden door iemand bij wie ze zich op hun gemak voelen, er moet een klik zijn. Het is zo fijn om te zien als dat goed gaat. Zeker als je weet dat iemand het eerst lastig vond om hulp te zoeken en helemaal opbloeit als het lezen

of schrijven beter gaat. Als iemand dan bijvoorbeeld het theorie-examen voor zijn rijbewijs heeft kunnen halen. Zo kom je verder."

Moeilijke woorden

De Taalhuizen werken veel samen met de gemeente en de instellingen waar ze gevestigd zijn. Die sturen mensen door die hulp nodig hebben. Of ze laten teksten controleren door het Taalhuis. Suzan: "We hebben bijvoorbeeld teksten van Stichting Leergeld bekeken op leesbaarheid voor de doelgroep. Je ziet vaak nog te lange zinnen met moeilijke woorden of hele lappen tekst zonder witregels. Ook mensen van de gemeente zelf komen langs met brieven of folders."

Eigen verhaal

Wat ook werkt is de inzet van ervaringsdeskundigen: de Taalambassadeurs. Het zijn mensen die zelf moeite hadden met lezen en schrijven maar de stap naar hulp hebben durven zetten. Ze zijn bij veel Taalhuizen in Groningen en Noord-Drenthe actief. Roelie: "We laten ze teksten lezen van instellingen en bedrijven. Daar komen hele goede aanbevelingen uit. Niet alleen over de leesbaarheid maar ook over het begrijpen van de tekst en de toonzetting. De Taalambassadeurs doen ook presentaties. Ze vertellen dan hun eigen verhaal aan een groep mensen, bijvoorbeeld bij een bedrijf. Daar krijgen ze hele goede reacties op en dat helpt ze dan zelf ook weer verder."

Kom langs

De begeleiding van de Taalhuizen is gratis en eigenlijk zouden nog veel meer mensen er gebruik van moeten maken, vinden Roelie en Suzan. "We weten dat er veel meer mensen zijn die hulp kunnen gebruiken bij lezen, schrijven, rekenen of werken op de computer. Maar het is lastig om ze te bereiken, vaak speelt ook wat schaamte mee. Daarom roepen we iedereen op om ons hierbij te helpen. Dus heb je hulp nodig of ken je iemand? Kom langs! Je kunt bij een Taalhuis zo naar binnen lopen en er werken allemaal heel aardige mensen, net als wij!"

Voor organisaties en bedrijven

Laat je brieven wassen in de Brievenwasserette

Wil je als organisatie of bedrijf begrijpelijke brieven schrijven? Doe dan mee aan de Brievenwasserette tijdens de Week van Taal.

Stop de brief of de tekst die je wilt laten 'wassen' in de wasmand bij het Taalhuis in jouw gemeente. Een speciaal panel controleert de brieven en geeft advies. In het panel zitten ervaringsdeskundigen (de Taalambassadeurs) en mensen van het Taalhuis.

Bij het schrijven van duidelijke brieven hanteren we de regels voor schrijven op B-1 niveau. Dat is taal die voor de meeste mensen begrijpelijk is. Handig om te weten of jouw organisatie of bedrijf hieraan voldoet!

Je kunt de brief ook mailen naar:

✉ info@tijdvoorhettaalhuis.nl

Drop je brief voor 21 april!

Kookboek winnen? Stuur jouw recept!

Recent is het kookboek **Samen koken in Groningen** verschenen. Over simpel, lekker en makkelijk koken. We mogen 10 kookboeken verloten aan de inzenders van een lekker maar eenvoudig en betaalbaar recept.

Mail je recept naar:

✉ info@tijdvoorhettaalhuis.nl

'Zo mooi om die jongens te zien groeien'

NBplusgroep is een bouwgerelateerd werkbedrijf met ongeveer 40 werknemers. Daaronder veel zij-instromers, soms zonder startkwalificatie. Mede-eigenaar Aart de Boer helpt zijn jongens met dingen binnen en buiten het werk. Van geldzaken tot het volgen van een opleiding.

De NBplusgroep bestaat uit drie bedrijven: Dakpanvervanging.nl, Dak & Gevel Noord en G.O.P. de Boer. Kortgezegd onderhouden ze daken, vloeren en gevels. Aart: "We hebben 30 mensen in loondienst en daarnaast werkt een man of tien als ZZP-er of uitzendkracht. We willen ze graag allemaal op een gelijke manier benaderen en samen zorgen voor een fijn werkklimaat. Daar hoort ook ondersteuning bij in de vorm van een opleiding of buiten het werk als mensen bijvoorbeeld hulp nodig hebben bij geldzaken."

Aart en zijn compagnon Rick Niemeijer waren op zoek naar manieren om hun mannen op een positieve manier in het werk te waarderen. Aart dacht aan de vriendschapsmunten die hij zelf weleens kreeg. "Een simpele manier om een compliment te geven, dacht ik. Het is vaak lastig om medewerkers op gedrag aan te spreken, vaak is dat dan negatief. Met zo'n munt

draai je dat om en waardeer je een goede actie. Bijvoorbeeld als het werk op tijd klaar is, als de werkplek goed is georganiseerd of als ze een cursus afgerond hebben. Je kunt de munten sparen en dan inwisselen voor een waardebond."

Het biedt een leuke manier om het gesprek aan te gaan, ook over andere zaken dan werk. "Je hebt het dan over dat muntje en praat dan ook makkelijker over hoe het met iemand gaat en of iemand nog ergens anders hulp bij nodig heeft. We zijn hier in Oost Groningen dus mensen praten niet zo makkelijk over zichzelf."

Het gesprek komt dan soms ook op problemen, bijvoorbeeld bij het volgen van een cursus. "Het halen van een VCA-certificaat is voor sommigen een struikelblok. Je moet dan schriftelijk best wel lastige vragen beantwoorden. Als je niet goed kunt lezen of schrijven snap je dat niet. Daar zit vaak ook schaamte bij. Als je daarover met elkaar kunt praten helpt dat al. Volgende stap is dan misschien een cursus via het Taalhuis, daar denken we nu ook aan."

Belangrijkste is dat je mensen vooruit kunt helpen in hun werk maar ook privé. "Sommigen hebben het best zwaar gehad. Als ze dan een aantal jaren op de goede plek zitten en je ziet ze groeien, dat is hartstikke mooi."

Foto: Ronnie Zeemering

Strip

Dominique (20 jaar) heeft moeite met lezen en schrijven, maar heeft wel veel andere talenten. Bijvoorbeeld striptekenen. De strip gaat over haar eigen ervaring. Toen Dominique hoorde van collega's dat zij hulp kregen bij taal, heeft ze zichzelf ook aangemeld. Dominique: "Door mijn dyslexie ben ik niet goed meegekomen met school. Vooral bij Nederlands en taal was het heel moeilijk. Nu ik hulp krijg bij het Taalhuis komt alles beter over dan vroeger op school. Door de leuke manier van leren. Ik vind het heel erg leuk en fijn om weer les te krijgen."

Politie Het Hogeland traint herkennen laaggeletterdheid

Politie Team West van de gemeente Het Hogeland volgde een training Herkennen & doorverwijzen bij het Taalhuis. Het besluit hierover viel na een bezoek aan de Open Dag van het Taalhuis in Winsum in 2022. Wijkagent René Smit vertelt.

René Smit: "Ik heb van de training geleerd om signalen te herkennen die kunnen wijzen op laaggeletterdheid. Ik moet heel eerlijk zijn, het was voor mij een taboe. Ik ging ervan uit dat als mensen hun handtekening onder een verklaring zetten, dat ze het hadden gelezen. Door de training weet ik nu beter hoe ik het gesprek aan kan gaan. De schaamte om het gesprek aan te gaan is vaak groter bij degene aan mijn kant van de tafel, dan bij degene die voor je zit. Daarom: Maak het bespreekbaar en verwijs iemand door!"

Colofon

Tekst en redactie: Jan-Kees van Loon, Jint Hoeksema
Foto's: Marijn Boeré (interviews)
Eindredactie: New Ink, Jan-Kees van Loon
Ontwerp: In Ontwerp, Willem Dijkstra
Druk: Flevodruk